

Ismael Balanyà a l'Escola Massana.

Gemma Griñó

Biblioteca i Fons Escola Massana

El primer contacte d'Ismael Balanyà amb l'Escola Massana és en el 1943. Segons les seves pròpies paraules, que hem pogut llegir al catàleg de la seva exposició antològica de 1981 i a la magnífica monografia que el 2006 li va dedicar el Museu-Arxiu de Montblanc i Comarca, el 1942 és a Barcelona on fa el servei militar. Els seus companys, amb qui comparteix gustos i aficions, li fan conèixer la *Massana*. S'hi matricula amb vint-i-dos anys. A diferència de la majoria d'alumnes que, des dels inicis de l'escola el 1929, ingressaven a l'edat de catorze anys (fins i tot, alguns, ja de molt grans, n'han arribat a confessat, a cau d'orella, que amb el vist-i-plau del director, Miquel Soldevila, havien entrat a l'escola a tretze anys...), ell entra a l'escola amb més edat. Ho fa amb el bagatge d'una experiència artística iniciada de molt jove a la seva vila de Montblanc i amb uns interessos més madurs que la majoria dels seus companys. Seguint el relat a les publicacions esmentades, ens diu que a la Massana descobreix la pintura viva i les noves tendències pictòriques. També

ASIGNATURAS		Disciplines	Aptitud	Intelligència	Agilitat mental	Temperament	Sensibilitat	Artesia	Feracitat	Metodologia o precisió (d'ordenació)																																					
Platillo		10	10	intuit.	imp.	rust.				E																																					
Dibuj. Nat.		10	10	refl.	reg.		colorit.			E																																					
Acrob. Aviatón		10	7	"	"	"	"			E } a																																					
Análisis de obr.		10	10	"	"	"	formal.	regul.		E																																					
Observaciones:										Faltas de asistencia																																					
Resolver necesidad documentos de for. org. Para a 2.º grado										<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nº de matriculados</th> <th>Nº de matriculados</th> <th>% de los matriculados</th> <th>% del total</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>23</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>25</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>26</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>1</td> <td>5</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>17</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>1</td> <td>9</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>22</td> <td>1</td> <td>5</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>142</td> <td>7</td> <td>5</td> <td>12</td> </tr> </tbody> </table>		Nº de matriculados	Nº de matriculados	% de los matriculados	% del total	23	1	4	2	25	1	4	2	26	1	4	2	20	1	5	2	17	1	6	3	11	1	9	5	22	1	5	3	142	7	5	12
										Nº de matriculados	Nº de matriculados	% de los matriculados	% del total																																		
23	1	4	2																																												
25	1	4	2																																												
26	1	4	2																																												
20	1	5	2																																												
17	1	6	3																																												
11	1	9	5																																												
22	1	5	3																																												
142	7	5	12																																												

Certificat de matriculació com alumne

ens diu que, un parell d'anys més tard, a primers de novembre de 1945, a la Massana ja no troba l'esperit que l'interessa i amb una colla d'amics emprenen l'aventura, veritablement intrèpida en aquell moment, del viatge a París, a la descoberta del món de fora les fronteres d'una dictadura grisa i opressora.

Desconeixem quina és la seva relació amb l'escola els anys posteriors al seu retorn de París, a partir de 1948. Sabem, però que el desembre de 1958, amb motiu de la celebració del 30è aniversari del centre, un grup de professors i antics alumnes fan una crida de col·laboració a artistes que hi han cursat estudis, perquè participin en una exposició d'homenatge al llavors anomenat oficialment *Conservatorio Municipal de Artes Suntuarias Massana*. Ismael

Portada del programa dels actes corresponents a la celebració del 30è. aniversari de la fundació de l'Escola Massana (1929-1959).
(*Arxiu Biblioteca Escola Massana*).

Balanyà no només accepta la invitació de participar, sinó que pinta una gran obra mural a la sala de la nau major que resta a l'escola, en la que esdevindrà l'aula de pintura, durant tots els anys en què la Massana ha tingut la seu a les dependències de l'antic Hospital

de la Santa Creu. Això és, fins a l'estiu de 2017. Durant gairebé seixanta anys, tots els alumnes de pintura de la Massana, han après la tècnica, experimentat i desenvolupat la seva creativitat als peus del gran mural que en Balanyà va oferir a l'escola el 1959.

Uns anys més tard, l'any 1965, en Lluís Maria Güell, director de la Massana, li ofereix entrar al centre com a professor de pintura i procediments murals. Ell accepta i durant vint anys exercirà la docència, fins al 1986.

El professor Ismael Balanyà amb un grup d'alumnes a classe.
Escola Massana, 1983 (*Arxiu Biblioteca Escola Massana*).

Malauradament, de vegades, els arxius no ens aporten la memòria més propera i humana que ens agradaria conservar de les persones. Recentment, i amb motiu de contribuir a l'homenatge que, des d'aquesta publicació, es vol retre a l'Ismael Balanyà, hem tingut l'oportunitat de contactar amb dos artistes que foren companys seus de docència: en Javier Puértolas i en Gerard Sala. El primer va ser alumne seu abans de compartir les tasques de docència de pintura. Tant en un àmbit com en l'altre, el té en la consideració de gran home i un gran mestre. El segon, en Gerard Sala, en l'actualitat professor emèrit del Departament de Pintura de la Facultat de Belles

Aula de pintura de l'Escola Massana,
(*Arxiu Biblioteca Escola Massana*).

Els professors Ismael Balanyà i Javier Puértolaas. Escola Massana, 1982 (*Arxiu Biblioteca Escola Massana*).

Arts de la Universitat de Barcelona, va entrar com a professor a la Massana a la mateixa època que iniciava el seu mestratge en Balanyà. Gerard Sala ens parla d'*aquell àngel*: magnífic professor i pintor, el descriu com un home ple d'humilitat i bona fe, de caràcter retret, tímid, de tarannà lent, reservat, i d'escoltar molt: semblava practicar la filosofia de vida oriental sense ser-ne conscient... Tot i que una vintena d'anys els separaven, en Sala ens diu que tenien una relació immillorable, basada en el respecte mutu com a professors i com artistes.

Sigui doncs aquest petit text la modesta aportació que des de l'Escola Massana fem a l'homenatge a l'alumne i professor Ismael Balanyà, gran home i artista, amb motiu del centenari del seu naixement. Ell figura entre les persones que van fer de la nostra escola el centre d'art de la ciutat de Barcelona.